

Delrapport 1:

Utvärdering av åtgärder för ökad konkurrenskraft

Mikaela Backman, Internationella Handelshögskolan i Jönköping

Thomas Holgersson, Linnéuniversitetet

Johan Klaesson, Internationella Handelshögskolan i Jönköping

Pia Nilsson, Internationella Handelshögskolan i Jönköping

Jonna Rickardsson, Internationella Handelshögskolan i Jönköping

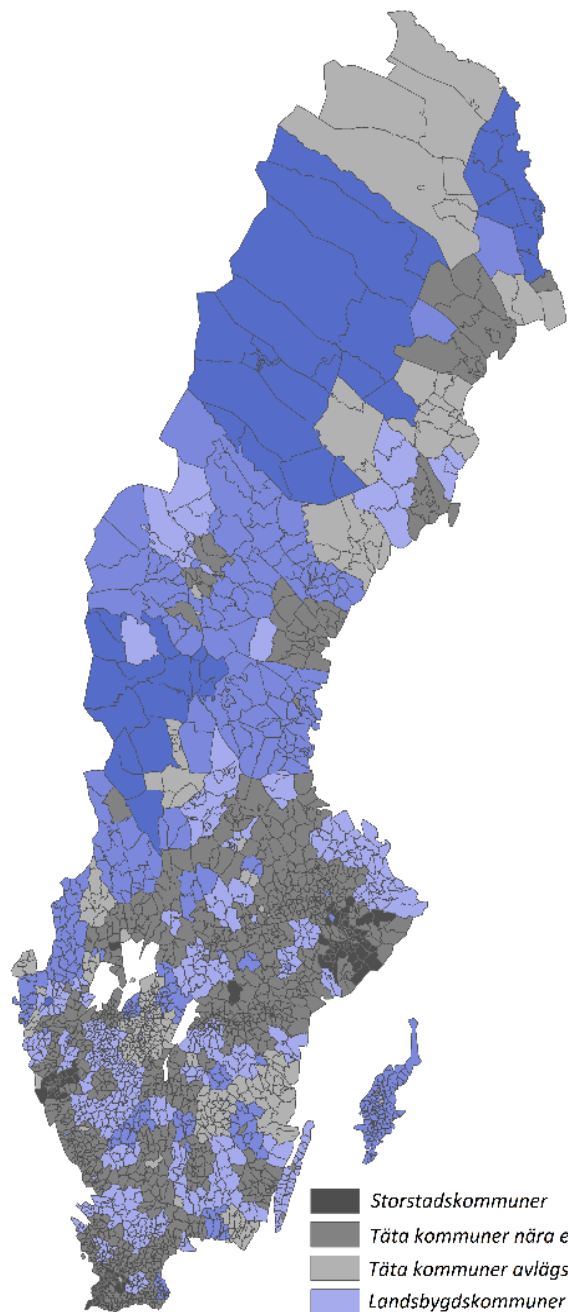
Lisa Wassén, Internationella Handelshögskolan i Jönköping

Hans Westlund, Internationella Handelshögskolan i Jönköping och KTH

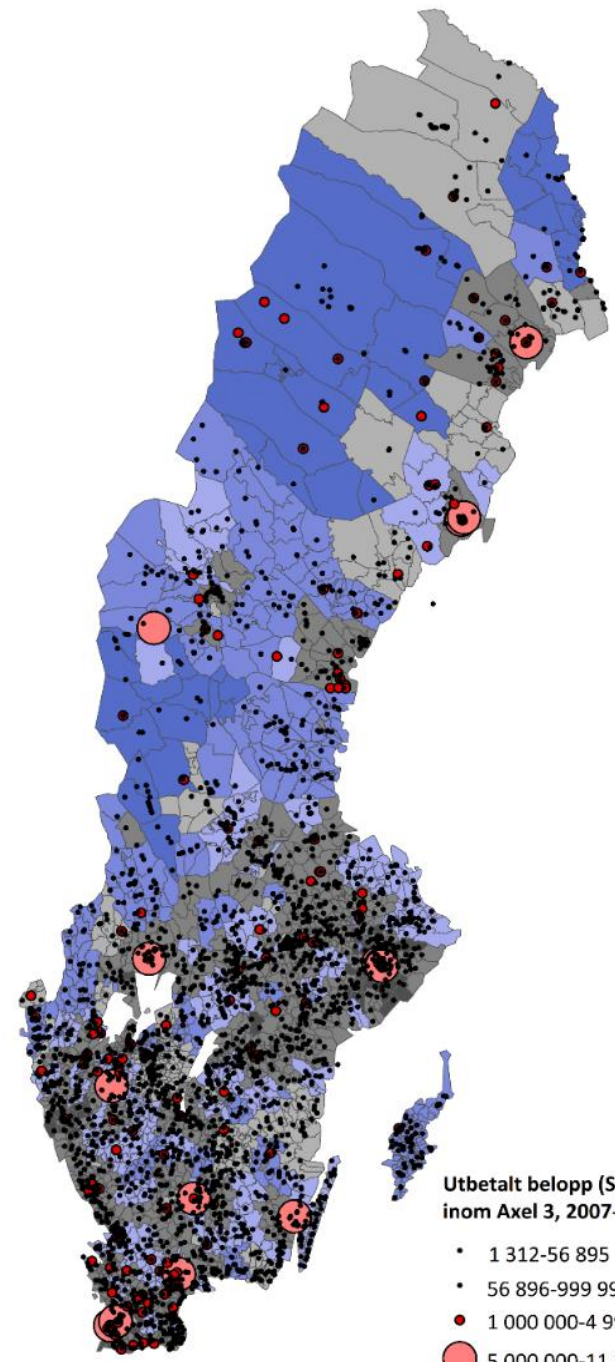
FÖRDJUPNING 2: I vilken mån har axel 3 åtgärderna bidragit till en ökad diversifiering hos stödmottagarna och landsbygdens ekonomi?

ANTAL STÖD OCH UTBETALT BELOPP

	Utbetalt belopp	Andel av belopp	Antal stöd
Stöd för etablering och utveckling av företag (312)	510 421 968	0.39	1704
Främjande av turismverksamhet (313)	403 552 419	0.31	1121
Diversifiering till annan verksamhet än jordbruk (311)	397 309 534	0.30	1093
Summa:	1 311 283 921	1	3918

- Storstadskommuner*
- Täta kommuner nära en större stad*
- Täta kommuner avlägset belägna*
- Landsbygdskommuner nära en större stad*
- Landsbygdskommuner avlägset belägna*
- Landsbygdskommuner mycket avlägset belägna*

- Utbetalt belopp (SEK) företagsstöd inom Axel 3, 2007-2013**
- 1 312-56 895
  - 56 896-999 999
  - 1 000 000-4 999 999
  - 5 000 000-11 370 948

FÖRETAGSSTÖD OCH PROJEKTSTÖD

AXEL 3				
	Antal utbetalda stöd		Antal utbetalda stöd som matchats till SCB:s företagsdata	
Åtgärd	Företagsstöd	Projektstöd	Företagsstöd	Projektstöd
311	920	173	628	160
312	1373	331	920	278
313	693	428	404	312

UTVÄRDERINGSFRÅGOR – AXEL 3

Åtgärdsrelaterade och EU gemensamma	
CEQ17.	Hur och i vilken utsträckning har åtgärden bidragit till ekonomisk diversifiering hos stödmottagarna?
PSEQ 17: A.	Vilken betydelse har diversifiering för andra mål, i synnerhet konkurrenskraft?
CEQ20	Vilka andra effekter, bland annat de som rör andra mål/axlar, är kopplade till genomförandet av åtgärden?
PSEQ 20: D	Vilka effekter har åtgärdena för en vidare grupp av intressenter?

Utvärderade åtgärder inom Axel 3: 311-313

EKONOMISK DIVERSITET (CEQ17)

Obesläktad och besläktad diversitet beräknas enligt följande:

$$UV_m = -\sum_{g=1}^G P_g \ln(P_g)$$

$$RV_m = \sum_{g=1}^G P_g H_g \quad \text{där } H_g = -\sum_{i \in S_g} \frac{P_i}{P_g} \ln\left(\frac{P_i}{P_g}\right)$$

De båda måtten har sedan summerats ihop för att få ett mått på kommunens totala näringslivsdiversitet enligt följande:

$$D_m = UV_m + RV_m \tag{8.3}$$

Vi är intresserade av att analyserna om det finns något samband mellan andel stödföretag i kommunen och deras totala ekonomiska diversitet (D_m)

MÅLVARIABLER

Utvärderingsfråga	Målvariabler
CEQ17. Hur och i vilken utsträckning har åtgärden bidragit till ekonomisk diversifiering för stödmottagarna	Ekonomisk diversitet <ul style="list-style-type: none"> • Näringslivsdiversitet (Ekvation 8.3)
CEQ20. Vilka andra effekter, bland de som rör andra mål/axlar, är kopplade till genomförandet av åtgärden?	Effekter som rör andra mål/axlar <ul style="list-style-type: none"> • Sysselsättningstillväxt • Befolkningstillväxt
PSEQ17. Vilken betydelse har diversifiering för andra mål, i synnerhet konkurrenskraft?	Konkurrenskraft <ul style="list-style-type: none"> • Arbetskraftsproduktivitet • Total faktorproduktivitet • Omsättning • Antal anställda • Marknadsandel
PSEQ20. Vilka effekter har åtgärden för en vidare grupp av intressenter?	Se ovan

DIVERSIFIERING TILL ANNAN VERKSAMHET ÄN JORDBRUK 311

- Riktat sig till företag på landsbygden och syftar till att stärka deras utvecklingsmöjligheter
- Bidra till att småföretag får bredare kompetens och bättre förutsättningar att arbeta och växa även utom sina primära verksamheter
- Förväntas i sin tur bidra till nya arbetstillfällen och en ökad attraktionskraft för Sveriges landsbygdsområden.
- Diversifieringsstödet omfattar både projektstöd och investeringsstöd och kan ges till jordbrukare och till andra företagare och organisationer

Tabell 8.5. Andel av utbetalda stöd inom åtgärd 311 per kategori

Företags- och projektstöd inom 311	Andel utbetalda stöd 2007-2015	Andel av totalt utbetalt stödbelopp 2007-2015
Nöje, kultur, friluftsliv, idrott	0.25	0.21
Förnybar energi och klimat	0.24	0.36
Mat och inkvartering	0.24	0.14
Tillverkning och handel	0.19	0.13
Övrigt	0.08	0.16
Summa	1	1

Tabell 8.7. Antal företag som har fått diversifieringsstöd (311) och matchats till SCB data uppdelat på SNI (2007-2012)

Näringsgren	SNI 2007	Antal företag som mottagit stöd
Jordbruk	1110 – 1700	456
Skog	2101 – 2409	48
Livsmedel	10111 – 10920	8
Övrigt	Övriga SNI koder	276
Totalt:		788

GEOGRAFISKT PERSPEKTIV

Tabell 8.8a. Antal företag som har fått diversifieringsstöd (311) och matchats till SCB data uppdelat på geografi (2007-2012)

<i>Andel stödmottagare</i>	
<i>Landsbygdskommuner</i>	<i>Stadskommuner</i>
491	297

Tabell 8.8b. Antal företag som har fått diversifieringsstöd (311) och matchats till SCB data uppdelat på SNI och geografi (2007-2012)

Näringsgren	<i>Landsbygds-kommuner</i>	<i>Stadskommuner</i>
Jordbruk (SNI: 1110 – 1700)	0.625	0.50
Skog (SNI: 2101 – 2409)	0.075	0.035
Livsmedel (SNI: 10111 – 10920)	0.011	0.010
Övriga SNI koder	0.289	0.545
Totalt:	1	1

Tabell 8.9 Beskrivande statistik; 1= företag som mottagit diversifieringsstöd (311), 0= företag som inte mottagit stöd

Variabler	Medelvärde 2007-2012							
	Jordbruksföretag		Skogsföretag		Livsmedelsföretag		Övriga	
	1	0	1	0	1	0	1	0
Arbetskraftsproduktivitet	739	399	739	247	465	362	544	441
Antal anställda	3	1.5	2	1.6	9	22	660	10
Kapital	9621	2832	14108	4512	6992	21600	127746	16140
Andel högutbildade	0.17	0.10	0.16	0.16	0.16	0.11	0.37	0.24
Genomsnittlig ålder	45	52	48	58	38	43	45	46
Befolkningstäthet	58	89	25	110	53	646	377	992
Andel företag som mottagit stöd inom Axel 1	0.28	0.06	0.16	0.01	0.85	0.04	0.061	0.0004

Tabell 8.12. Resultat: diversifieringsstödet påverkan på företagets arbetskraftsproduktivitet

	A. <i>Arbetskrafts- produktivitet</i>	B. <i>Arbetskrafts- produktivitet</i>	C. <i>Arbetskrafts- produktivitet</i>	D. <i>Arbetskrafts- produktivitet</i>
Diversifieringsstöd	0.054 (0.051)	-	-	-
Diversifieringsstöd förnybar energi	-	-	-	0.052 (0.054)
Diversifieringsstöd företagsstöd	-	0.032 (0.040)	-	-
Diversifieringsstöd projektstöd	-	-	0.002 (0.003)	0.002 (0.003)
År	JA	JA	JA	JA
Näringsgren	JA	JA	JA	JA
Företagens egenskaper	JA	JA	JA	JA
Regionala egenskaper	JA	JA	JA	JA
Observationer	1638771	1748561	1638771	1638771

Tabell 8.13. Resultat: diversifieringsstödetts effekt på antal anställda

	<i>Antal anställda Båda stödformer</i>	<i>Antal anställda Företagsstöd</i>	<i>Antal anställda Projektstöd</i>
Variabler	Coef. (Std. Err.)	Coef. (Std. Err.)	Coef. (Std. Err.)
Diversifieringsstöd	0.041*** (0.005)	-	-
Diversifieringsstöd, företagsstöd	-	0.039*** (0.005)	-
Diversifieringsstöd, projektstöd	-	-	0.029 (0.030)
Årlig kontroll	JA	JA	JA
Näringsgren kontroll	JA	JA	JA
Företagens egenskaper	JA	JA	JA
Regionala egenskaper	JA	JA	JA
Observationer	1748561	1748561	1748561

**Tabell 8.14. Resultat: regionala skillnader i diversifieringsstödet
påverkan på antal anställda**

	<i>Företag i Landsbygdskommuner</i>	<i>Företag i Stadskommuner</i>
	<i>Antal anställda i företaget</i>	<i>Antal anställda i företaget</i>
Variabler	Coef. Std. Err.	Coef. Std. Err.
Diversifieringsstöd	0.012 (0.008)	0.107*** (0.007)
Kontroll	JA	JA

Hur och i vilken utsträckning har åtgärden (311) bidragit till ekonomisk diversifiering hos stödmottagarna?

Inga signifikanta samband mellan andel företag som mottagit diversifieringsstöd och tillväxtindikatorer:

- tillväxt i sysselsättning
- befolkning
- näringslivets diversitet

Detta gäller både för landsbygdskommuner och stadskommuner

Kan inte se att diversifieringsstödet bidrar till positiva spridningseffekter som kan spåras på regional nivå

Indikeras även i halvtidsutvärderingen

Vilken betydelse har diversifiering för andra mål, i synnerhet konkurrenskraft?

Diversifieringsstödet har en positiv påverkan på stödföretagens sysselsättning, vilket är i enlighet med målen för åtgärden

Resultaten indikerar att stödet bidragit till positiva sysselsättningseffekter för stödmottagare i stadskommuner

SAMMANFATTNING

RESULTAT AXEL 3

Åtgärd	311	312	313
Produktivitet (L)	n.s	n.s.	+
Produktivitet (TFP)	n.s	n.s	+
Sysselsättning	+ (stad)	+ (stad) (landsbygd) (etablerade)	+
Diversitet (regional)	n.s	n.s	n.s
Sysselsättningstillväxt (regional)	n.s	n.s	+ (stad)
Diversitet (regional)	n.s	n.s	n.s
Befolkningstillväxt	n.s	n.s	n.s

Företagsstöd inom axel 3 (åtgärd 311-312)

Några slutsatser:

- Stöden riktar sig till företag som bedriver verksamhet på landsbygden

”bidra till en ökad diversifiering av landsbygdens näringsliv i syfte att främja sysselsättning, högre livskvalitet för de som bor på landsbygden samt ett hållbart nyttjande av landsbygdens resurser”
- Stöden har bidragit till positiva sysselsättningseffekter vilket är i enlighet med målen
- Finns anledning att ifrågasätta stödets träffsäkerhet
- Trots att målgruppen består av små företag på landsbygden har en betydande del fördelats till stödmottagare lokaliserade i stadskommuner (60 procent i vissa fall)
- Stödföretagen är generellt sätt större än de icke-stödmottagande företagen

-SLUT-